

Årsberättelse 2023

Förskolenämnden

Beslutad av Förskolenämnden, den 30 januari 2024

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningsdirektörens bedömning och analys.....	4
2.1 Analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	4
2.3 Förväntad utveckling 2024–2026	5
3. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens strategiska områden.....	6
3.1 Nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges uppdrag samt strategiska mål.....	7
3.2 Övriga mål och uppdrag	23
4 Årsresultat för år 2023	24
4.1 Enheternas ekonomiska resultat	29
4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	32
4.3 Ekonomiskt resultat per verksamhet (enligt RS)	33
4.4 Investeringar	34
5. Fem år i sammandrag	35
6. Bilagor.....	36
Bilaga 1, Utfall barnantal 2023	36
Bilaga 2, Intraprenadernas ackumulerade resultat	37
Bilaga 3, Sammanfattning av nämndens måluppfyllelse.....	38

1. Förslag till beslut

Förskole- och grundskoleförvaltningen har sammanställt en årsberättelse för 2023 inklusive ekonomiskt bokslut för Förskolenämnden. Förvaltningen bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås genom att Förskolenämnden redovisar en budget i balans. För att kunna säkerställa budget i balans och möta utmaningar med ökade kostnader och sjunkande barnantal behöver både enheter och förvaltning fortsätta anpassa sin organisation och prioritera insatser. Förvaltningen bedömer vidare att verksamheterna bedrivs på sätt som till stora delar motsvarar förskolans grunduppdrag samt att de flesta målen och uppdrag för verksamhetsplanen uppnås. Det systematiska kvalitetsarbetet som påbörjats behöver fortgå över tid för att säkerställa likvärdighet mellan enheter och skapa förutsättningar för verksamheter att arbeta kompensatoriskt.

Förskole- och grundskoleförvaltningens förslag till Förskolenämnden

1. Förskolenämnden fastställer årsberättelse 2023.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.

2. Förvaltningsdirektörens bedömning och analys

2.1 Analys av verksamhetens resultat

Förskolenämnden redovisar ett överskott på 462 tkr varav ett negativt underskott på 5 870 tkr är hänförligt till intraprenaderna. Det innebär att nämnden exklusive intraprenader prognostiserar ett överskott på 6 332 tkr. Sett till nämndens budgetram på närmare 1 171 mkr innebär överskottet en avvikelse på cirka 0,5%.

Överskottet beror till stor del på att de förvaltningsövergripande kostnaderna inkl det som överfördes från programnämnd Barn och utbildning inför 2023 har haft ett lägre kostnadsutfall jämfört budget. Den kommunala förskoleverksamheten har å andra sidan ett högre kostnadsutfall jämfört budget. Den demografiska förändringen och det minskade barnantalet har haft effekt på verksamheten under året.

Förutsättningarna inför verksamhetsåret var ett effektiviseringskrav på 1 procent samt en demografisk utveckling med ett minskat barnunderlag. Sammantaget är bedömningen att Förskolenämndens verksamhet bedrivs på ett sätt som motsvarar uppdraget.

Förskolenämnden bedöms uppfylla de flesta målen för verksamhetsplanen samt bedriva en verksamhet med kvalitet. Konsekvenser av ökade kostnader samt fortsatt sjunkande antal barn påverkar möjligheterna för förskoleenheter att ha en organisation som skapar rätt förutsättningar att uppfylla sitt grunduppdrag enligt skollag och läroplan.

2023 har även varit ett år med en helt ny nämnds- och förvaltningsorganisation med flera frågor och ansvarsområden att hantera vilket har påverkat förvaltningens möjlighet att hinna genomföra de insatser som planerades i verksamhetsplanen för 2023.

För att nämnden ska kunna bibehålla en budget i balans samt ha möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges mål och grunduppdraget behöver de påbörjade anpassningarna av lokaler, personal samt arbetssätt på enhets- och förvaltningsnivå fortsätta både på kort och lång sikt. Resursfördelningsmodellen och styrning av statsbidrag behöver ses över för att skapa bästa förutsättningar för verksamheterna att arbeta kompensatoriskt. Nämnden och förvaltningen behöver även göra prioriteringar av vilka insatser som är rimliga och möjliga att genomföra så att verksamheten kan bedrivas så att grunduppdraget enligt skollag och läroplan kan genomföras med kvalitet.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Det förändrade säkerhetspolitiska läget i Europa påverkar fortfarande omvärlden. För Förskolenämnden och kommunen i övrigt har det inneburit nödvändighet att utveckla arbete med beredskap och planera för eventuella störningar i exempelvis IT-system och livsmedelsförsörjning. Kopplat till beredskap har arbete med att ta fram en kontinuitetsplan för förvaltningen påbörjats. Även utbildningsinsatser kopplat till säkerhet i förskolorna har pågått under året.

Under året har inflationen varit fortsatt hög vilket lett till prisökningar. Konsekvensen av detta har känts av förskolorna i och med dyrare inköp främst genom att livsmedel blivit dyrare och priser för måltider gått upp. Förskolenämnden har dock tilldelats kompensation för verksamhet som köper måltider från kostverksamheten. Förskolor med egna tillagningskök har kompenserats med medel inom nämnden.

2.3 Förväntad utveckling 2024–2026

Effektivitets – och omprövningsbehov

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn i förskoleåldern att fortsätta minska de kommande åren. Det sjunkande barnunderlaget innebär ett minskat behov av platser i förskola och en nödvändighet att fortsätta att anpassa lokaler och se över var förskolor behöver finnas geografiskt. Beslutet om avveckling av pedagogisk omsorg kommer också påverka verksamheten.

Förskole- och grundskoleförvaltningens arbete med att se över processer, strukturer och överbyggnad behöver fortsätta framöver. De resurser som finns centralt inom förvaltningen samt den servicegrad kommunen tillhandahåller fristående verksamheter behöver fortsatt ses över. Kopplat till effektiviseringskraven kommer förskolor behöva se över arbetssätt med kompetensförsörjning och bemanning.

Likvärdighet, resultat och särskilt stöd

Även kommande år behöver Förskolenämnden fortsätta att arbeta för säkerställande av likvärdighet mellan förskolorna. Idag skiljer det vad gäller både socioekonomiska faktorer hos barnens vårdnadshavare och längd på vistelsetid inom- och mellan olika förskolor. Förvaltningen ser att det behövs både verktyg- och analys på enhets- och förvaltningsnivå för få syn på olikvärdigheter och kunna sätta in åtgärder.

Förskolenämnden behöver även följa hur tillämpningen av den uppsökande verksamheten kopplat till bättre språkutveckling i svenska.¹

Kopplat till Förskolenämndens uppdrag i ÖSB 2023² att påbörja utfasning av pedagogisk omsorg kommer även en utveckling av omsorg på obekvämtid i kommunal regi att påbörjas.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning av förskolans alla personalkategorier kommer under perioden vara ett prioriterat område att arbeta med. Det handlar om att rekrytera och behålla behörig personal och att kunna bemanna med vikarier vid ordinarie personals frånvaro. En del i arbetet är att tillsammans med Grundskolenämnden möta upp beslut om ett nationellt professionsprogram för legitimerade förskollärare och lärare som föreslås träda i kraft 1 januari 2025. En fortsatt och utvecklad strategisk samverkan med lärosäten är nödvändig. Dels för att säkerställa kommande årens behov av behörig personal samt att personalen har rätt kompetens för att möta barnens behov.

3. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens strategiska områden

Förskolenämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av nämndens resurser.

I avsnitt 3.1 sker dels uppföljning av nämndens mål relaterade till de strategiska mål fullmäktige angett att nämnden ska bidra till, dels uppföljning av de uppdrag nämnden tilldelats. Bilaga 2 innehåller en kortfattad sammanfattning av måluppföljningen. Syftet med bilaga 2 är att ge Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige en snabb överblick av nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges strategiska mål.

I avsnitt 3.2 sker uppföljning av de nämndmål som inte är direkt relaterade till något av Kommunfullmäktiges strategiska mål.

3.1 Nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges uppdrag samt strategiska mål

3.1.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de två strategiska mål som utgör utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet. Avsnittet avslutas med en redovisning av hur nämnden bidragit till riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning

Nämndmål: Förskolenämnden ska ha en budget i balans.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Tabell: Indikatorer.

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Nämndens ramavvikelse, mnkr.	-2,3	+0,6	+0,5	+/- 0

Förskolorna har under året arbetat med att anpassa sina verksamheter för att kunna hålla en budget i balans under de förutsättningar som funnits med ett minskande barnunderlag och ökade kostnader - samtidigt som både kvalitet och uppdrag enligt skollag och läroplaner säkerställs.

Som en del i Förskolenämndens tillsyn av intern kontroll 2023 har nämnden beslutat att granska bestämmelser om inköp efterlevs i nämndens verksamheter. Granskningen visar på ett behov att tydliggöra rutiner för kommunikering vid avtalspärre under tiden för prövning av upphandling och hur utbildning av personal sker.

Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö som bidrar till ett hållbart arbetsliv

Nämndmål: Tillgången på arbetskraft ska vara säkrad.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Vikariekostnad i mkr *	29,8	42,2	34,7	Minska
Antal vakansanmälningar, medarbetare	154	255	174	Minska
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst, kommunal regi **	5,3	5,1	***	Behålla
Likvärdig bemanning (andel rektorer med andel \geq 50% förskollärare)	35	35	41	Öka

* Mkr = miljoner kronor
 ** En heltidstjänst (pedagogisk personal) kan bestå av flera deltidstjänster.
 *** Rapporteras in till SCB (Statistiska Centralbyrån) under hösten 2023 och sammanställs till nationell statistik våren 2024.

Målet bedöms som uppnått, då majoriteten av valda indikatorernas målvärden uppnås. Fler andel rektorer har 2023 har 50 % av sina medarbetare som är förskollärare jämfört med 2022, antalet vakansanmälningar har minskat jämfört med tidigare samt kostnaden för vikarier ligger på en lägre nivå i år jämfört med 2022.

Det har pågått ett antal insatser och aktiviteter under året som ej är avslutade ännu, bland annat inom ramen för kartläggningen *Säkra kompetensen*. I denna kartläggning identifierade Förskole- och grundskoleförvaltningen behov att se över arbetsuppgifter som ingår i barnskötarens uppdrag samt att ta fram befattning för att skilja på utbildad och outbildad barnskötare. Även att utveckla samverkan med Örebro universitet kring VFU (verksamhetsförlagd utbildning). En där Örebro kommun har representanter. Att säkerställa, utveckla och följa upp att avslutningsamtal utförs med de medarbetare som avslutar sin tjänst på egen begäran har inte påbörjats. Valideringsutbildningar för barnskötare görs fortlöpande under året.

De kompetensförsörjningsutmaningar som idag finns med att säkerställa att alla barn får undervisning av legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare kommer fortsätta under överskådlig framtid. Förskolenämndens arbete med likvärdig bemanning som pågått i några år behöver därmed fortsätta likväl som samarbete med förskollärarytbildningar. Även andra insatser och strategier pågår för att attrahera nya medarbetare, men också för att behålla och utveckla de medarbetare som idag arbetar i förskolorna. Förskolenämnden ser även fortsatt att rekrytering av vikarier och ordinarie personal är svårt till vissa områden, så som exempelvis förskolor på landsbygden.

Den förstudie som pågick under våren gällande bemanning inom förskola och grundskola, som finansierades av medel från Kompetensförsörjningsportföljen, blev klar och fastställdes av *Styrgrupp för kompetensförsörjning* i juni 2023. Förstudien kartlade hur bemanningen med vikarier fungerar idag, vad behovet av korttidsanställd personal beror på och hur det är möjligt att bygga upp en mer hållbar arbetsorganisation. Under hösten arbetet har förstudien övergått till

projektform och ska pågå till juni 2024. I november 2023 antogs projektplanen av projektets styrgrupp.

I samarbete med projektet kring yrkessvenska har språktest förts in i rekryteringsprocessen av korttidsvikarier som görs av Förskole- och grundskoleförvaltningens bemanningsenhet. En första screening genomfördes under hösten där de personer som inte kunnat visa på minst gymnasieexamen eller KY-utbildning (kvalificerad yrkesutbildning) har fått genomföra språktesten, varav 73 % blivit godkända.

Nämndmål: Alla medarbetare ska ha en god arbetsmiljö.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Medarbetarenkäten: Andel enheter med ett HME-värde* på minst 78.	94%	92%	96 %	Behålla
SAM-enkäten: På arbetsplatsen har vi mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA), andel Ja	46%	60%	72 %	Öka
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänster med förskolläralegitimation, kommunal regi *	12,1	12,3	*	Behålla
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden	9,23%	8,95%	Totalt: 8% K: 8,1 % M: 5,9 %	Minska
HME = Hållbart medarbetarengagemang SAM = systematisk arbetsmiljö, OSA = organisatorisk och social arbetsmiljö * Rapporteras in till SCB (Statistiska Centralbyrån) under hösten 2023 och sammanställs till nationell statistik våren 2024.				

Nämndens valda indikatorer kopplade till Medarbetarenkät och SAM-enkät har båda ökat jämfört med tidigare år och resultatet visar att medarbetare trivs på sina arbetsplatser. Sjukfrånvaron är fortfarande högre i förskolan jämfört med övriga kommunen (6,8 %), men har sjunkit något jämfört med tidigare år.

Örebro kommun gör årligen en enkät som går ut till samtliga chefer med personalansvar. Enkäten har i den mån det varit möjligt besvarats ihop med arbetsplatsens skyddsombud. Förskolenämnden har i sin verksamhetsplan valt ut fråga från denna enkät som handlar om arbetsplatsen har mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. 2023 års enkät visar på en ökning av andel som instämmer i påståendet, från 60 % 2022 till 72 % 2023 som instämmer. På påståendena *Vi har regelbundna arbetsplatsträffar (APT) och Medarbetarna är delaktiga i arbetsmiljöarbetet på exempelvis arbetsplatsträffar* svarar 99 respektive 100 % ja på påståendena. Vid uppföljningen av enkäten har följande prioritering av områden för fortsatt arbete framkommit:

1. Fortsatt arbete med fokus på friskfaktorer
2. Fortsatt arbete med OSA och sätta mål för OSA
3. Fortsatt fokus på hur man kan organisera och bemanna verksamheten/förskolorna för att minska sårbarheten vid korttidsfrånvaro.

I Örebro kommuns medarbetarenkät mäts ett så kallat HME-värde (värde för hållbart medarbetarengagemang) vilket även det är en av Förskolenämndens indikatorer. Begreppet ”hållbart” markerar att detta index för medarbetarengagemang fokuserar på organisationens förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på engagemang. Andelen enheter med ett HME-värde på 78-100 inom förskolan blev i år 96 % jämfört med 92 % 2022. Motsvarande värde för Örebro kommun på helhet är 68 %.

I *Plan för att trygga kompetensförsörjningen (HÖK21) i Örebro kommuns förskolor och grundskolor 2021-2024* ingår områdena förskollärares grunduppdrag, introduktion och mentorskap, pedagogisk utvecklingstid (PUT) och arbetsmiljö och arbetet sker i dialog med fackliga representanter. Arbetet med förskollärares grunduppdrag pågår med inbokade avstämningar med förvaltningsledning, HR-avdelning och fackliga organisationer. Dialog gällande pedagogisk utvecklingstid (PUT) är dock inte påbörjad ännu. Förvaltningen har i början av hösten avsatt tid till att föra dialog kring rektors arbetsmiljö. Båda parter ska även tillsammans verka för och skapa förutsättningar för att alla arbetsplatser ska ha egna skyddsombud, men detta har ännu ej följts upp.

Nämndmål: Alla medarbetare ska ha förutsättningar att utföra sitt uppdrag och utveckla sin kompetens.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Medarbetarenkäten: Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete	84 %	82 %	82 %	Öka
Enkät Onboarding*: Har du fått en introduktion när du började hos oss? Andel som instämmer i påståendet. ¹	**	58,5 %	47,5 %	Öka
Enkät Onboarding*: Hur väl mottagen har du känt dig på din nya arbetsplats? Skalan 1-10.	**	8,1	8,7	Öka
Utfall 2022 uttaget 2022-01-31 med 57 svarande. Utfall 2023 uttaget 2023-12-21 med 61 svarande. * Uppgifter har inte hämtats från Trustcruit tidigare än för 2022.				

Målet bedöms ej vara uppfyllt eftersom endast en av tre indikatorer når sitt målvärde; Värdet som anger hur välkommen en känt sig som nyanställd på sin arbetsplats har ökat från föregående år, trots att en mindre andel medarbetare instämmer i påståendet om att de fått en introduktion när de började sin nya tjänst. Arbetet med introduktion har därför inte gett en önskad effekt som går att se i Onboardingenkäten ännu och mer arbete finns att göra här. Ett antal utbildningsinsatser har dock påbörjats under året som kommer ge effekter kommande år, bland annat att barnskötare validerar sig för att få förskollärarexamen och projektet om yrkessvenska som påbörjats. Där har även

¹ Begreppet Onboarding står för strukturerat arbetssätt för introduktion av nyanställda. Enkäten görs via verktyget Trustcruit och skickas ut från Örebro kommun till alla nya medarbetare 180 dagar efter anställningens första dag. Vid uttag av en rapport sammanställs svarsresultat inkomna från dagen för rapportens uttag och 12 månader bakåt i tiden. Skalan 1-10 används där betyget 1 är mycket dåligt och 10 är mycket bra. Nästa sammanställning tas fram till årsberättelse för 2023 vid årets slut.

bemanningsenheten involverats för att kompetensutveckla både vikarier och tillsvidareanställd personal i svenska.

Utbildningssatsningar har skett löpande under året för att höja kompetensen bland förskolans medarbetare. 13 barnskötare har under 2023 studerat inom VAL (Vidareutbildning av lärare) för att få en förskollärarexemen och sju barnskötare som saknat adekvat utbildning har validerat sin erfarenhet till en barnskötarexemen i *Barnskötarlyftet*.

Under våren har aktiviteter genomförts i syfte att åstadkomma en god förvaltningsspecifik introduktion för nya medarbetare. Exempel på stödmaterial som producerats är en introduktionsplan och checklista. Arbetet med att ta fram en välkomstfilm som ska gå ut till nyanställda medarbetare inom förvaltningen har också fortlöpt, men ej färdigställt ännu.

Samtliga förskolor kommer vid slutet av 2023 ha erbjudits och genomgått utbildningar i hot- och våld, inklusive praktiska övningar och stöd av konsult att ta fram lokala in- och utrymningsplaner.

Den förstudie som gjordes om yrkessvenska har övergått till ett pilotprojekt under hösten 2023. Målen och den förväntade nyttan med projektet är att ta fram en test- och utbildningsmodell som kan skapa en bild av vilka behov och insatser som krävs och är möjliga att genomföra för att hantera utvecklingsbehovet av yrkessvenska. Medarbetare får kunskaper inom yrkessvenska så att de kan utföra sitt grunduppdrag och på så sätt utveckla kvaliteten i respektive verksamhet. Projektet riktar sig mot barnskötare, kockar och restaurangbiträden. Under hösten 2023 har flera delar i projektet genomförts, så som att fastställa relevanta språkrav för respektive uppdrag, direktupphandlat språktest samt utvecklat test per målgrupp. Tillsvidareanställd personal har fått del av kompetensutvecklingsinsatser i yrkessvenska. 54 av totalt 60 platser fylldes. Utbildningen i yrkessvenska sker samarbete med Campus Risbergiska (vuxenutbildningen). Pedagog Örebro har fått i uppdrag att ta fram en informationsfilm och utbildningsinsatsen inom projektet.

Förskole- och grundskoleförvaltningen har ett avtal med Örebro universitet om att medverka till att utveckla forskningsbaserade arbetssätt där erfarenhet blir kollegialt prövad, dokumenterad och genererad över tid. Avtalen förkortas ULF och står för Utbildning, Lärande, Forskning. Just nu finns ett pågående ULF-projekt där Glanshammars förskola deltar och projektet heter *Utveckla lärmiljöer för skriftspråkande i förskolan*.

3.1.2 Strategiskt område: Lärande, utbildning och arbetsmarknad

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Förskolenämnden berörs av inom området *Lärande, utbildning och arbetsmarknad*. Avsnittet avslutas med en redovisning av hur nämnden bidragit till riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Strategiskt mål 3: Alla elever ska nå kunskapsmålen i skolan * GEH-mål

Nämndmål: I förskolan möter alla barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger dem goda möjligheter att leka, lära och utvecklas och som förbereder dem för fortsatt utbildning.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Brukarenkäten:* Mitt barn trivs i förskolan, vårdnadshavare, kommunal förskola, andel i % som instämmer *	97 %	97 %	96 %	Behålla
Brukarenkäten:* Mitt barn lär sig nytt och utvecklas på förskolan, vårdnadshavare kommunal förskola, andel i % som instämmer	96 %	95 %	95 %	Behålla
* Svarsfrekvensen var för 2022 47 % på totalen.				

Målet bedöms vara uppfyllt då utvalda indikatorer behåller sitt målvärde eller har ett liknande värde jämfört med föregående år. Örebro kommun har haft ett målmedvetet arbete med att ha en uppsökande del för att kunna nå ut om information och erbjudande av förskola för alla, som blev ett lagkrav under 2023. Deltagandet i förskolan är väldigt högt i Örebro kommun med 98% av alla barn i åldrarna 3-5 år som är inskrivna som minst 15 timmars-barn. Det innebär goda förutsättningar för att många av Örebro kommuns barn ska kunna ta del av utbildningen inom förskola.

Likvärdigheten inom förskolan lyfts såväl nationellt som i Örebro kommun som en av de största utmaningarna. Framför allt bygger tiden som barnen har rätt till att vara i förskolan på att vårdnadshavare är i sysselsättning. Detta innebär att det skiljer sig mellan barns vistelsetid kopplat till socioekonomiska utmaningar. Det ställer därmed krav på en god kvalitet på undervisningen den tid som barnen är där.

Brugarundersökningen

I Förskolenämndens resultatuppföljning finns få kvalitetsmått att följa upp vilket även är en nationell utmaning. Därmed är många av de indikatorer som finns inom förskolan kopplade till den årliga brukarundersökning som genomförs. Förskolenämnden har återigen väldigt goda resultat beträffande den upplevda trivselen som vårdnadshavarna anger att barnen har. Detsamma gäller för vårdnadshavares upplevelse att barnen utvecklas och lär sig nytt. Att enbart att ha vårdnadshavares upplevelse kring kvalitetsmått för lärande och utveckling är en utmaning vid utvecklingen av kvalitet på enhets- och huvudmannanivå. Här arbetar förvaltningen tillsammans med rektorer kring hur analys av det systematiska kvalitetsarbetet kan utvecklas och där man även ingår i nationella

nätverk tillsammans med exempelvis SKR för att kunna ta fram ytterligare kvalitetsindikatorer på sikt.

Brükarenkäten går ut under våren till vårdnadshavare med barn på en kommunal förskola. Svarsfrekvensen 2023 var 47 % på totalen, jämfört med 42 % 2022, men med stor variation i svarsfrekvens mellan olika förskolor. Även här kan det ses en lägre svarsfrekvens i förskolor i områden med socioekonomiska utmaningar. Det innebär att det är ett resultat som är svåranalyserat.

Övergångar

Att barnen förbereds för fortsatt utbildning är en del i nämndmålet. Här handlar det mycket om att ha goda rutiner och kvalitét i övergången mellan förskolan och förskoleklass. Förskole- och grundskoleförvaltningen har under hösten reviderat den tidigare framtagna rutinen för övergångar. Rutinen samt tillhörande blanketter har utvärderats och reviderats av den grupp bestående av rektorsrepresentanter för både förskola och grundskola. Utöver det har det satsats på gemensamma föreläsningar för rektorerna i både förskola och grundskola. I samband med dessa föreläsningar har även diskussioner och erfarenhetsutbyte i blandade grupper förskola och skola genomförts.

Kunskapsöverföringar

Inom ramen för övergångar har det även identifierats ett behov av tydligare kunskapsöverföring mellan förskola och grundskola efter genomförandet av förskoleklassens kartläggningsmaterial. Detta för att tydligt kunna identifiera vilka kunskaper eleverna besitter några månader efter att de lämnat förskoleverksamheten och på så sätt kunna utveckla undervisningen inom förskolan.

Under året har det pågått ett arbete med att säkerställa en likvärdig dokumentation av utvecklingssamtalen i lärplattformen UNIKUM. En mall har tagits fram i systemet som ska lätt kunna ge en överblicksbild för hur den dokumentationen ser ut. Att ha en likvärdig dokumentation av utvecklingssamtalet som viktig del i samarbetet mellan förskolan och hemmet.

Nämndmål: Alla barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Förskolenämnden satte i verksamhetsplanen inga indikatorer vad gäller målet. Under året språkutvecklande arbete varit ett prioriterat område. Under våren 2023 anställdes en språksamordnare på förvaltningen som arbetar med kartläggning och identifiering av behov av kompetensutveckling. Flera insatser har påbörjats som behöver pågå över tid.

En utveckling som rektorer lyft i kvalitetsdialoger med verksamhetschefer är att det finns ett ökat behov av särskilt stöd för barn som går i förskolan kopplat till språk och språkutveckling. Det handlar både om samverkan med professioner utanför förskolans organisation för att till exempel få kontakt med logoped eller kurator för att stötta barn och vårdnadshavare på förskolan, men även utmaningar vad gäller språkkunskaper hos personalen. Rektorer vittnar om att många som arbetar i förskolan idag saknar kompetens om åldersadekvat språkutveckling hos barn och hur de kan arbeta språkutvecklande.

Statsbidrag har gett förutsättningar till förskolorna att arbeta med språkutveckling på flera sätt, bland annat genom kompetensutveckling för personal och Ifous forsknings- och utvecklingsprogram Språkutvecklande förskola (SpråkFör). I programmet som kommer pågå under tre år, deltar rektorer, förskollärare och specialpedagoger från 21 förskolor i Vivalla, Varberga, Lundby samt Norrby.

Blogg på Pedagog Örebro "*Alla språk är språk för lärande*" som drivs av förvaltningens språksamordnare som båda påbörjade sina tjänster under 2023.

Strategiskt mål 4: Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero

Nämndmål: Alla barn möter en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Brukarenkäten: Mitt barn känner sig trygg i förskolan, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	96 %	96 %	97 %	Behålla
Brukarenkäten: Mitt barn får en god omsorg på förskolan, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	96 %	95 %	94 %	Behålla
* Frågan fanns inte med Brukarenkäten detta år.				

Förskolenämnden anser att målet är uppfyllt för 2023 då utvalda indikatorer behåller sitt målvärde eller får ett liknande värde jämfört med föregående år. I årets brukarundersökning ses fortfarande vårdnadshavares goda upplevelse av trygghet som det mest framträdande resultatet.

I förskolornas kvalitetsrapporter framkommer att många verksamheter genomför analoga och digitala trygghetsvandringar för att få en bild av barnens upplevelse av tryggheten på förskolan. Genom en god introduktion och att kontinuerligt arbeta med grupp känslan skapas en grundtrygghet för barnen i verksamheten. Genom att dela in barnen i mindre grupper under delar av dagen skapas ett lugn och en större trygghet i det mindre sammanhanget där pedagogerna har tid att möta varje barn.

Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling

Nämndmål: Förskolan ska ha ett systematiskt trygghetsarbete.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Målet bedöms som uppnått. Ett gott arbete pågår i förskolorna kopplat till trygghetsarbete, däremot krävs ytterligare arbete för att alla förskolor ska ha ett likvärdigt systematiskt trygghetsarbete.

Under året har Förskolenämnden valt att ha just arbetet med kränkande behandling som tillsynsområde för intern kontroll. Det är utifrån att nämnden identifierat området som ett viktigt område samt att det uppmärksammats en minskning av andelen anmälda kränkningar. Förskole- och grundskoleförvaltningen har bedömt att området har vissa brister. Med anledning av resultatet för tillsynen föreslås därför följande åtgärder:

- Förskole- och grundskoleförvaltningen genomför kompetenshöjande insatser för att tydliggöra hur förskolor ska hantera misstänkta kränkningar. Förslagsvis sker detta i samarbete med förvaltningens trygghetsgrupp.

- Förskole- och grundskoleförvaltningen förtydligar vart rektorer kan vända sig vid frågor om arbetet med kränkande behandling såväl utifrån juridiska- som frågor om dokumentation i stödsystem.

För att säkerställa likvärdighet mellan förskolornas arbete ska samtliga trygghetsplaner samlas in och en analys på huvudmannanivå ska genomföras kring hur förskolornas systematiska trygghetsarbete behöver utvecklas

Under året har den centrala trygghetsgruppen saknat representation av rektor från förskolan och därmed har mycket av det övergripande strategiska trygghetsarbetet från förvaltningen pausats. Under slutdelen av hösten har däremot en ersättare kommit och under våren kommer därför arbetet att tas upp igen samt ytterligare intensifieras.

Uppdrag

- Stärk och systematisera det uppsökande arbetet för att få fler barn till förskolan

Från den 1 juli 2023 gäller nya bestämmelser i skollagen gällande uppsökande verksamhet. Detta innebär att alla kommuner ska arbeta uppsökande, ta kontakt med vårdnadshavare till barn som inte har en plats i förskolan för att informera om förskola eller erbjuda barnet en plats. Förvaltningen har tagit fram rutiner och arbetssätt för att arbeta med uppdraget.

Under våren 2023 skedde det första utskicket till barn som ska reserveras en plats i förskolan under fyra månader. Många barn fick också information om förskola i maj och oktober. Totalt hade 18 barn förskoleplats som inte hade det tidigare. 7 av dessa går på fristående förskola och ytterligare 2 barn står i kö till kommunal förskola. Arbetet fortsätter inför 2024 då andra utskicket av reservation av plats kommer ske.

- Kartlägga kompetensen hos kommunens förskolor och skolor avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och NPF-säkra verksamheterna för att nå likvärdighet.

Förskolor i Örebro kommun arbetar kontinuerligt med tillgänglig lärmiljö eftersom det är ett prioriterat utvecklingsområde. I förskolornas kvalitetsrapporter beskrivs arbete med tillgängliga lärmiljöer med stöd av tillgänglighetsmodellen (SPSM) som utgår från tre perspektiv; fysisk, pedagogisk och social lärmiljö.

Förskole- och grundskoleförvaltningens psykologgrupp har påbörjat kartläggning av förskolornas behov av stöd kopplat till tillgänglig lärmiljö och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar under hösten 2023 och arbetet fortsätter under 2024.

- Förbättra möjligheten till språkutveckling för barn i förskolan med rätt till teckenspråk.

Förskolenämnden arbetar enligt den fastställda riktlinjen för teckenspråk i förskolan; *Riktlinjer för förskolans uppdrag i Örebro som teckenspråkshuvudstad*, beslutad av Förskolenämnden Förskolenämnden (2021-12-07 Fö §144). Riktlinjen är ett steg i att säkerställa att Örebro kommun, i enlighet med gällande lagstiftning och den avsiktsförklaring Örebro kommun har antagit som Europas teckenspråkshuvudstad, ska tillhandahålla teckenspråk för barn som har behov av teckenspråk inom den kommunala förskolan. Sedan maj 2022. I maj 2022 beslutade Förskolenämnden att Klöverängens

förskola, som tidigare haft en särskild uppdragshandling, fick i uppdrag att arbeta med svenskt teckenspråk i enlighet med riktlinjen.

- Resursfördelningsmodellen ska revideras och viktas så att kunskapsresultaten ökar, skolsegregationen minskar och förutsättningarna för att bedriva en god skolverksamhet för barn och elever i hela Örebro kommun ökar.

Revidering av resursfördelningsmodellen är ett långsiktigt arbete som kommer behöva fortsätta under 2024.

- Påbörja en utfasning av pedagogisk omsorg i syfte att avveckla verksamheten till år 2024.

Förskolenämnden gav Förskole- och grundskoleförvaltningen i uppdrag att påbörja utfasning av pedagogisk omsorg 2023-08-22, Fö §103. Utifrån detta beslut har Förskolenämnden fattat beslut om att återkalla alla godkännanden som huvudman för pedagogisk omsorg och att verksamheterna ska vara avvecklade senast 31 juni 2024. Två av verksamheterna ligger vilandes sedan tidigare. En huvudman har informerat att huvudmannens verksamhet kommer avvecklas 31 januari 2024.

I samband med uppdraget att avveckla pedagogisk omsorg gav Förskolenämnden även i uppdrag att omsorg på obekvämtid i kommunal regi ska utvecklas, vilket även är ett uppdrag som finns med inför 2024 års ÖSB.

- Ta fram arbetssätt för att resurser ska sättas in tidigt när särskilda behov finns hos ett barn eller elev.

Förvaltningen och förskolenheterna har ett pågående arbete med att tidigt identifiera barn med särskilda behov genom barnhälsoteamens systematiska arbete, samarbete med grundskolan vid övergångar samt kompetenshöjande insatser för personal.

- Underlätta för skolverksamheten på landsbygden

Genom resursfördelningsmodellens landsbygdstillägg för små förskoleenheter och viss ekonomisk förstärkning genom tilldelning av statsbidrag för de verksamheter som inte har en budget i balans skapas bättre förutsättningar att bedriva verksamhet på landsbygden.

3.1.3 Strategiskt område: Ett tryggt Örebro genom hela livet

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Förskolenämnden berörs av inom området *Ett tryggt Örebro genom hela livet*.

I Övergripande strategier och budget 2023 har Förskolenämnden har fått i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder samarbeta kring uppdraget *En åtgärdsplan ska tas fram för att Vivalla senast år 2027 inte längre ska vara ett särskilt utsatt område*. Kommunstyrelsen är huvudansvarig för att samordna uppdraget.

Avsnittet avslutas med en redovisning av hur nämnden bidragit till riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Strategiskt mål 8: Örebro kommun ska förebygga och motverka utanförskap, psykisk ohälsa och social utsatthet

Nämndmål: Förskolan ska ha en likvärdig barnhälsa som främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Måluppfyllelsen nås för målet. I Örebro kommun finns beslut om en barnhälsa ska finnas inom förskolan. Varje kommunal förskola har tillgång till ett barnhälsoteam som ska arbeta med att främja hälsa hos alla barn. Barnhälsoteamet inom förskolan består av rektor i förskolan, specialpedagog, kurator och psykolog. Förskolornas barnhälsoteam arbetar sedan i sin tur i samverkan med barnvårdscentralerna (BVC) och i vissa fall familjecentralerna. Från regionens håll samverkar professioner från BVC (barnvårdscentral) som läkare, sjuksköterska och psykolog med förskolans barnhälsoteam. Eftersom de medicinska professionerna finns i Region Örebro läns organisation gör att en fungerande samverkan viktig. Förskolenämnden erfar dock att samverkan med Region Örebro län inte alltid fungerar väl i den utsträckning som vore önskvärd.

Tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder

Resurser för extra anpassningar och särskilt stöd ska i de allra flesta fall bekostas av det grundbelopp som kommunen betalar ut till enskilda huvudmän. Tilläggsbeloppet är ett bidrag utöver detta grundbelopp, som kan beviljas i undantagsfall. Huvudmän för fristående förskolor och skolor kan ansöka om ett tilläggsbelopp hos barnets hemkommun. Enligt skollagen är hemkommunen den kommun som barnet är folkbokförd i. När det gäller omfattande behov av särskilt stöd kan det handla om tekniska hjälpmedel, särskilda läromedel, assistenthjälp eller anpassning av förskolans lokaler. Det kan också vara fråga om stödåtgärder till barn med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer.

Under läsåret 2023-2024 finns nedanstående statistik vad gäller ansökningar om tilläggsbelopp omfattande extraordinära stödinsatser. Antalet inkomna och beviljade ansökningar om tilläggsbelopp ligger på lägre nivå läsåret 2023-2024 jämfört med de senaste tre läsåren. Detta beror troligtvis på att ansökningar kan tillkomma under vårterminen på grund av exempelvis inflyttningar.

	Fristående	Kommunala
Inkomna ansökningar	13	50
Beviljanden helt/delvis	8 (61,5 %)	47 (94 %)
Avslag	5 (38,5 %)	3 (6 %)
Ansökningar ännu inte beslutade	3	
* När en ansökan delvis beviljas innebär det att endast en del av de sökta kostnaderna ersatts och resterande del avslagits.		

Den vanligaste orsaken till ansökan av tilläggsbelopp är att få ersättning för extra personal till ett barn. Det handlar om resurspersoner/assistenthjälp och liknande personella insatser för att individen ska kunna tillgodose utbildningen. I något enstaka ärende per år kan ansökan avse hjälpmedel. Bakomliggande orsaker till behovet av det extra stödet är medicinska diagnoser så som epilepsi, diabetes och CP-skada.

Strategiskt mål 9: Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet * GEH-mål

I förskolan är medarbetarens förutsättningar för att utföra sitt uppdrag en av de största faktorerna vad gäller kvalitet i verksamhetens uppdrag undervisning och omsorg. Detta beskrivs närmare i avsnitten under målen kopplade till de strategiska områdena *Lärande, utbildning och arbetsmarknad* samt i *Så styr vi Örebro (Attraktiv arbetsgivare)*.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Brukarenkäten: Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns förskola, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	93 %	92 %	92 %	Behålla
Brukarenkäten: Jag kan rekommendera mitt barns förskola till andra vårdnadshavare, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	91 %	90 %	90 %	Behålla

Indikatorernas målvärde nås för indikatorerna, då utfallet blev samma jämfört mot från föregående år. Brukarenkäten genomfördes under våren och gick ut till vårdnadshavare för barn i åldrarna 2-5 år med plats i kommunal förskola. Svarsfrekvensen ökade i år till 47 % från 42 % 2022. Drygt 2800 personer besvarade enkäten i år jämfört med 3030 personer 2022.

En indikator på kvalitet och vårdnadshavares nöjdhet med förskolan är att granska antalet inkomna synpunkter och klagomål. Under året har totalt 38 synpunkter inkommit, ett lågt antal med tanke på antalet kommunala förskolor i kommunen, 115 st. Antalet klagomål ligger i linje med tidigare år. Synpunkterna har handlat om flera olika ämnen där lokaler (10 st) och undervisningens utformning och innehåll (8 st) har varit de ämnen som förekommit mest frekvent.

Systematiskt kvalitetsarbete

Samtliga verksamheter inom Förskolenämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, som följs upp årligen i en kvalitetsrapport. Dessa följs sedan upp i kvalitetsdialoger med respektive rektors verksamhetschef och blir en del i grunden för fortsatt arbete och inringande av fokusområden för kommande läsår.

Att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har varit ett fortsatt fokus under 2023. Att mäta kvalitet i en verksamhet som förskolan där resultat inte mäts på individnivå är utmanande. I mars fick Förskolenämnden den revisionsrapport av det systematiska kvalitetsarbetet som genomfördes av kommunrevisionen under 2022. Revisionen anger att Förskolenämnden över tid genomfört förbättringar av sitt systematiska kvalitetsarbete och att nämnden har en god uppföljning och systematik i sitt kvalitetsarbete. Även att de underlag som nämnden fattar sina beslut efter grundas på analyser från förvaltning och verksamhet. Arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet kvarstår dock, bland annat att utveckla rektorers och medarbetares analysförmåga.

Tillsyn fristående verksamheter

Förskolenämnden ansvarar enligt reglemente även för att utöva tillsyn över fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Sammantaget visar utförda tillsyner att ett gott arbete pågår i de fristående verksamheterna. Vid förelägganden har det främst handlat om behov av komplettering av dokumentation och utveckling det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och huvudmannanivå. Ett vitesföreläggande har beslutats riktat mot en pedagogisk omsorg och denna huvudman har informerat om att verksamheten kommer avvecklas 31 januari 2024.

Under året har planeringsenheten reviderat rutiner, metoder och mallar för tillsynsuppdraget för att anpassas till de förändringar som skett i skollagen, främst gällande pedagogisk omsorg, men även för förskola. Ett större utvecklingsarbete är påbörjat för att effektivisera de regelbundna tillsynerna, bland annat med en ny E-tjänst.

Utvecklingsarbete hemkommunsansvar

Under året har två överklaganden inkommit gällande laglighetsprövning vad gäller placeringar i förskola. Dessa har varit beslut om interkommunal ersättning, där handläggare avslagit ansökan om placering på särskilda skäl. Dessa barn har flyttat till annan kommun, men önskat behålla plats på förskola i Örebro kommun. Förvaltningsrätten avslag dessa överklaganden.

Information på hemsidan ses över kontinuerligt under året och är en del i förvaltningens fortsatta arbete att utveckla och kvalitetssäkra handlägningsrutinerna. Alla e-tjänster ses även över och vidareutvecklas för att förenkla hanteringen för både vårdnadshavare och handläggare.

I april fattade Förskolenämnden om möjlighet till avgiftsfri förskoleplacering för barn som tillhör den allmänna förskolan och har en vistelsetid på högst 15 timmar veckan. Barnen får inte närvara på förskolan under grundskolans lov och slipper då avgiften som utgår under grundskolans sommarlov. Ett arbete har skett för att ta fram rutiner för denna typ av placering samt för att informera medborgarna om vad som gäller. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2024.

Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun

Förskolenämnden har arbetat med målet genom nämndmål kopplade till strategiskt mål 4: *Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero* och mål 5: *Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling.*

Strategiskt mål 11: Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden

Förskolenämnden arbetar med detta genom mål kopplade till de strategiska målen inom områdena *Lärande, utbildning och arbetsmarknad* samt i *Så styr vi Örebro* samt genom samarbeten med andra nämnder och aktörer.

Förskolan deltar bland annat i ett forsknings- och utbildningsprogram med Ifous² kopplat till social hållbarhet, HållFör. Programmet handlar om hållbarhetsperspektivet i en förskolekontext, bland annat vad behöver introduceras redan i förskolan, och hur, för att åstadkomma ett hållbart samhälle. Programmet arbetar även med frågeställningen om vad ett hållbart ledarskap innebär på olika nivåer i organisationen – och hur en uppnår det.

Uppdrag

- En åtgärdsplan ska tas fram för att Vivalla senast år 2027 inte längre ska vara ett särskilt utsatt område.

Förvaltningsledning och rektor för förskolor i Vivalla har under hösten påbörjat ett samarbete grundskolans rektor och socialförvaltningens råd och stöd..

² Ifous står för innovation, forskning och utveckling i skola och förskola och är ett fristående forskningsinstitut som drivs som en ideell förening. Grundande medlemmar är Sveriges kommuner och regioner (SKR), Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund. Ifous uppdrag är att vara en nationell plattform för skolans FoU-arbete och att ge stöd i utvecklingen av en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Om Ifous, <https://ifous.se/about/>

3.1.4 Strategiskt område: Ett hållbart och växande Örebro

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Förskolenämnden berörs av inom området *Ett hållbart och växande Örebro*. Avsnittet avslutas med en redovisning av hur nämnden bidragit till riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka

Nämndmål: Förskolenämndens energiförbrukning ska minska.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej

Förskolenämnden har inte satt en indikator kopplat till detta mål då besked getts att elanvändning inte kan brytas ner till respektive förvaltning och användare. Det är därför omöjligt att säga om målet uppfyllts eller ej.

På grund av risken för elbrist under de kalla vintermånaderna och för att möta de stigande elpriserna fick förvaltningarna och de kommunala bolagen i Örebro kommun under hösten 2022 i uppdrag att föreslå energibesparande åtgärder. Förskolans rektorer tillsammans med sin personal fick samma uppdrag från förvaltningen. Bland annat påbörjades dialog med fastighetsägare med inriktning att sänka med 1 grad alternativt nattsänkning av temperaturen i kommunens administrativa lokaler. Vid anpassning av förskolornas lokaler tas även energieffektivitet med i planeringen, exempelvis genom att tillse att timers eller sensorer kopplas till belysning och eluttag.

3.1.5 Strategiskt område: Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur

I detta avsnitt redovisas inga nämndmål som är relaterade till det strategiska området. Förskole- och grundskoleförvaltningen deltar dock i arbete tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen, som är huvudansvarig, kring uppdragen nedan.

Uppdrag

- LOV Örebro, avgiftsfria lovaktiviteter i hela Örebro kommun, ska utvecklas ihop med civilsamhället.
- Säkra Fritidsbankens finansiering, och se till att den fortsatt bevaras och utvecklas.

Förskolenämnden har samverkat med Kultur- och fritidsnämnden genom en utsedd samordnare på Förskole- och grundskoleförvaltningen för kulturfrågor.

3.2 Övriga mål och uppdrag

Lokaler

Förskolenämnden arbetar enligt den kommungemensamma lokalförsörjningsplanen och fattade i augusti (2023-08-22 Fö §101) beslut om en behovsanalys inför 2025. I september (2023-09-26 Fö §125) gav Förskolenämnden Förskole- och grundskoleförvaltningen i uppdrag att påbörja en översyn av förskolornas lokaler som förberedelse för det uppdrag som getts i ÖSB 2024. Förvaltningen har påbörjat arbetet tillsammans med Grundskolenämndens behov av att anpassa skollokaler. Förskolenämnden fattade i december beslut om att beställa en förstudie om Kryddgårdsskolans lokaler kan göras om för förskoleverksamhet samt att fortsätta översynen av behov av förskolornas lokaler tillsammans med Grundskolenämnden. Översyn av förskolornas lokaler behöver genomföras över tid och anpassningar göras både på kort och lång sikt utifrån demografiska förändringar inom olika geografiska områden.

Digitalisering

Handlingsplan för digitalisering inom förskola och skola 2019-2022 utvärderades under 2023 och resultatet har sammanställts i en slutrapport. Underlag till utvärderingen samlades in genom en enkätundersökning samt genom dialog med nyckelpersoner. Respondentgrupperna i enkäten utgjordes av rektorer, huvudlärspridare och lärspridare i Örebro kommuns förskolor. Det fortsatta utvecklingsarbetet med digitaliseringen i Örebro kommuns förskolor behöver ligga i linje med det kommunövergripande arbetet. Det innebär att riktning framåt för Förskole- och grundskoleförvaltningen behöver ses ur flera perspektiv när nya mål och aktiviteter planeras.

De områden som enligt utvärderingen behöver stärkas inom digitaliseringsarbetet i förskolan är:

- Kompetens, arbete och utveckling på enhetsnivå
- Förvaltningens arbete

Riktlinjer

Förskolenämnden hade som ambition att under 2023 se över och revidera riktlinjer som berör verksamhetsområdena förskola och pedagogisk omsorg. Särskilt angeläget är att i samarbete med Grundskolenämnden se över *Riktlinjer*

*för förskola, fritidshem och omsorg obekvämt tid*³ och *Riktlinjer för barn- och elevhälsa*.⁴
Dessa riktlinjer har dock ej gått upp för beslut ännu.

4 Årsresultat för år 2023

Förskolenämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och god ekonomisk hushållning. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs god planering av varje nämnds resurser. I detta kapitel redogörs för resursen ekonomi. Övriga resurser (medarbetare, lokaler, IT-objekt och digitalisering) beskrivs under relevanta mål i kapitel 3.

Förskolenämndens slutliga budgetram uppgår till 1 171 216kr. Som grund för budgeten ligger barnantalet i oktober 2022. Barnantalet ökar under våren jämfört med oktober medan höstens barnantal förväntas ligga mer i paritet med hösten 2022, se bilaga 1. Då resursfördelningsmodellerna sedan årsskiftet tillhör Förskolenämnden innebär det ej någon påverkan på nämndens totala ram. I tabellen nedan framgår budgetförändringar under perioden.

Budgetförändringar mot verksamhetsplanen

³ Programnämnd Barn- och utbildning, 2021-12-02, § 203, Bou 1711/2020

⁴ Programnämnd Barn- och utbildning, 2017-04-05, § 56, Bou 183/2017

Budgetram 2023 Förskolenämnd	
Belopp i tkr	
Politisk verksamhet, anslag	-800
Kommunal förskola, baserat på barnantal 2022-10-15	999 734
<i>Varav lokaler</i>	-179 826
Enskild regi förskola, baserat på barnantal 2022-10-15	137 066
Tilläggsbelopp fristående huvudmän	3 594
Resursfördelningsmodell förskola	1 136 799
Resursfördelningsmodell pedagogisk omsorg, baserat på barnantal 2022-10-15	5 573
Anslagsfinansierad verksamhet	9 475
Kommunövergripande ansvar	-4 737
Budgetram 2023-01-01	1 149 904
Effektiviseringsuppdrag KS Tele	-370
Budgetram 2023-02-28	1 149 534
Ombudgering NOD	-54
Tilläggsanslag indexjustering hyror	13 663
Tilläggsanslag lönerrevision exkl kommunal	13 865
Ombudgering justering ny organisation	-18 063
Budgetram 2023-04-30	1 158 945
Ombudgering IT-objekt	-2 874
Tilläggsanslag Lönerrevision kommunal	15 663
Ombudgering justering ny organisation	-15
Budgetram 2023-07-31	1 171 719
Hyresindex rättning/justering	-503
Budgetram 2023-08-31	1 171 216
Budgetram 2023-09-30	1 171 216
Budgetram 2023-10-31	1 171 216
Budgetram 2023-11-30	1 171 216
Budgetram 2023-12-31	1 171 216

2023 är första verksamhetsåret där Förskolenämnden har ett hemkommunsansvar för förskoleverksamheten inklusive pedagogisk omsorg. Det har under tidigare år legat hos Programnämnd Barn och utbildning. Det innebär ansvar för köp av verksamhet från fristående huvudmän, hantering av barnomsorgsavgifter samt ansvar för verksamhetens egna lokalkostnader. Det ökade nämndens budgetram med ca 300 mnkr för 2023. Den svängning av budgetramen upp eller ned som har varit relaterat till förändring i barnantal har också försvunnit i och med hemkommunsansvaret.

Förskolenämnden redovisar ett överskott på 461 tkr. Överskottet beror till stor del på att de förvaltningsövergripande kostnaderna inkl det som överfördes från programnämnden har haft ett lägre kostnadsutfall jämfört budget. Den kommunala förskoleverksamheten har å andra sidan ett högre kostnadsutfall jämfört budget. Den demografiska förändringen och det minskade barnantalet har haft en negativ effekt på verksamheten under året. Det har inneburit att verksamheterna har fått jobba intensivt med sin ekonomi för att få en budget i balans, dels genom att anpassa organisationen till följd av kostnadsökningar, dels anpassa verksamheten till den demografiska utvecklingen.

I tabellen nedan framgår nämndens budgetavvikelse på en övergripande nivå.

Förskolenämnd Bokslut december 2023 Belopp i tkr	Budget-ram 2023	Utfall jan-dec 2023	Intäktsram jan-dec 2023	Förbrukat %	Budget avvikelse
Volympott	-859 711	-882 917		103%	0
Förskola		-649 006	634 760	102%	-14 246
Förskola intraprenader		-220 122	214 253	103%	-5 870
Förskola obekvämt arbetstid		-6 157	6 180	100%	23
Förvaltningsgemensamt		-24 179	23 712	104%	-468
Bemanning		-5 469	2 211	264%	-3 258
Ankomstregistrerade fakturer		0	0	0%	0
Förskolenämnd		-1 572	800	196%	-772
Kommunövergripande ink. lokaler	-311 505	-264 251	289 303		25 052
Nettokostnad	-1 171 216	-1 170 754	1 171 220	100,0%	462
Varav intraprenader					-5 870
Budgetavvikelse exkl. intraprenaderna					6 332

I tabellen nedan framgår avvikelse med hänsyn tagen till tidigare ackumulerat resultat.

Avvikelse inkl. ianspråktagande av ack resultat intraprenader		
Årets avvikelse exkl. intraprenader		6 332
Årets avvikelse intraprenader (dvs nya över- och eller nya underskott)		122
Justerad avvikelse		6 454

I budget 2023 avsattes 1 000 tkr till Förskolenämndens planeringsreserv. I tabellen nedan framgår hur planeringsreserven har använts till politiska prioriteringar och oförutsedda händelser under året.

Planeringsreserv Förskolenämnd 2023	
Avsatt till planeringsreserv 2023	-1 000
Kostnader och ersättningar för verksamhetsbesök Fö 993/2023	15
Kvarvarande planeringsreserv 2023-11-30	-985

Effektivisering

I Förskolenämndens ram ligger ett generellt effektiviseringskrav på 1 procent av den totala budgetramen utfördelat, motsvarande cirka 10,5 mnkr. Tilldelningen av nämndens effektiviseringskrav har skett utifrån utgående budgetram 2022 där både anslagsfinansierad och verksamhet som är finansierad via elevpeng är medräknad.

I efterföljande tabell redovisas hur Förskolenämndens effektiviseringskrav beslutades att hanteras i budget för 2023:

Beslutade åtgärder	Belopp, tkr
Avdrag resursfördelningsmodell förskola	-5 500
Effektiviseringar kopplat till förändrad organisation	-5 700

Av det totala effektiviseringsuppdraget på 11,2 mkr hanteras 5,5 mkr av dessa via minskad tilldelning i resursfördelningsmodellerna.

Då nämndens uppdrag dels är förändrat, dels utökat jämfört med tidigare har förvaltningens interna organisation setts över. Via den interna omorganisationen samt tillkommande ej nyttjade budgetmedel från Programnämnd barn- och utbildning frigörs den kvarvarande delen av effektiviseringsuppdraget. Detta i syfte att i högsta möjliga mån ej minska de medel som går ut i resursfördelningsmodellerna

Statsbidrag

En stor del av förskolornas kostnader finansieras via statliga medel; statsbidrag. Merparten av statsbidragen fördelas direkt till förskolorna, men en liten del går även till att finansiera centrala funktioner kopplat till utvecklings- och systematiskt kvalitetsarbete. Under 2022 stod statsbidragen för cirka 5% av Förskolenämndens budgetomslutning. Utöver statsbidragen tillkom även statligt stöd kopplat till Covid-19, vilket naturligt utgår i år.

Statsbidragen är för förskolorna en nödvändig del för att finansiera sin verksamhet. Det största bidraget som förskolorna kan ta del av är statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Örebro kommun har för 2023 beviljats närmare 43 mkr, dessa medel är avsedda både för den kommunala och fristående huvudmannen. Hur bidraget får nyttjas regleras av Skolverket. Bidraget är ämnat att gå till någon av följande åtgärder.

- Att sträva efter att barngrupperna har en storlek som överensstämmer med Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan
- Att bibehålla eller rekrytera personal i förskolan
- Kompetensutveckling för förskollärare och annan personal som arbetar i barngrupper i förskolan.

Medlen fördelas mellan fristående och kommunala huvudmän utifrån barnantal. Därefter har den kommunala förskolan en intern modell för fördelning mellan förskolorna där fyra olika parametrar används som variabler. Majoriteten av statsbidraget fördelas till förskolor med hög strukturtilldelning det vill säga, förskolor med ett högt socioekonomiskt index. De övriga variablerna som är grundande för tilldelning är lågt antal förskollärare, om förskolan ligger på landsbygden samt många barn med lång närvarotid.

Bidraget fördelas till förskolorna på våren och på hösten. Vid fördelningarna tas aktuella siffror i beaktande vilket innebär att de förskolor som får ta del av bidraget kan variera

mellan vår och höst. Har en förskola mottagit en del av statsbidraget under ett halvår för att sedan inte uppfylla riktvärdena för att ta emot till kommande halvår sker en långsam nedtrappning där förskolan till viss del kompenseras för intäktsbortfall.

4.1 Enheternas ekonomiska resultat

Förskolenämnd Bokslut december 2023 Belopp i tkr	Budget- ram 2023	Utfall jan-dec 2023	Intäktsram jan-dec 2023	Budget avvikelse
Volympott	-859 711	-882 917		
Förskola				
Adolfsberg/Glomman/Leklustan		-37 255	35 044	-2 211
Skeppet/Skutan		-18 739	18 677	-62
Marieberg		-18 512	17 919	-593
Mosjö/Törsjö		-17 775	16 992	-783
Heimdal/Beckasinen		-19 974	18 697	-1 277
Almby/Södra Gården/Ekbergabacken		-27 704	25 098	-2 607
Näsby/Fiskgjusen		-18 673	18 178	-496
Tybblelund		-17 113	16 055	-1 058
Vingen/Stallbacken/Fåraherden		-19 165	19 216	51
Klätterrådet		-1 963	1 735	-228
Äventyret/Gåsapigan		-17 959	17 903	-56
Tybble/Lavendelgården/Galaxen		-17 383	16 816	-567
Ekängen/Lergöken/Kryddgården		-21 941	22 327	386
Gunghästen/Bygglossen/Silvan		-26 513	24 730	-1 783
Fridensberg/Junibacken/Wadköping		-17 693	17 238	-455
Allégården/Knagglabacken/Kristinaskolan		-18 353	17 540	-814
Villekulla		-16 851	16 378	-473
Kameleonten/Österängen		-15 190	14 635	-555
Glanshammar (Lillkyrka/Ringblomman/Rinkaby)		-23 978	23 540	-438
Oskarstorget/Alnängarna		-16 182	15 494	-688
Rynningeåsen/Mejeriet		-18 915	18 728	-187
Kårstaången/Kullen/Kastanjen/Skogsbyn		-29 242	28 134	-1 107
Ervalla/Grönvallska/Järle		-14 185	14 161	-24
Författaren/Skogsglantan		-16 877	15 446	-1 431
Hallongården/Musikanten/Ökna		-17 515	17 342	-173
Kastanjegården/Almgården/Sagogården		-21 226	21 044	-183
Bergagård/Ädelstenen/Ånglagård		-16 065	16 250	186
Björkhaga/Karlsund/Solskenet		-21 628	20 247	-1 381
Blåmesen/Fasanen/Strömmstaren		-18 130	16 706	-1 423
Lars Wivallius/Larsgården/Lillstugan/Sagan		-21 043	20 631	-412
Garphyttan/Sörgården		-18 018	17 994	-24
Latorp/Vintrosa		-20 284	19 972	-313
St.M/Odensb. (Backag./Fruktg./Per Andersg./Utforskaren)		-23 949	22 774	-1 175
Asker/Klockargården/Sjögården/Sottemgården		-12 954	11 073	-1 881
Vaktmästarorg		-58	46	-12
Samlad bedömning				10 000
Förskola totalt		-649 006	634 760	-14 246
Förskola intraprenad				
Norrby förskolor		-29 557	27 540	-2 017
Förskolor Lillån		-49 532	49 360	-172
Förskolor Varberga		-57 150	53 754	-3 397
Rosta förskolor		-28 168	28 291	122
Förskolor Väster		-55 715	55 309	-406
Förskola intraprenad		-220 122	214 253	-5 870
Förskola obekvämt arbetstid		-6 157	6 180	23
Bemanning		-5 469	2 211	-3 258
Förvaltningsgemensamt		-24 179	23 712	-468
Ankomstregistrerade fakturor		0	0	0
Förvaltningsövergripande inkl fristående huvudmän	-311 505	-264 236	288 303	24 067
Förskolenämnd		-1 572	800	-772
Planeringsreserv		-15	1 000	985
Nettokostnad	-1 171 216	-1 170 754	1 171 220	462
varav intraprenader				-5 870
Budgetavvikelse exkl. intraprenaderna				6 332

Förskolan exklusive intraprenader prognostiserar ett underskott på -14 200 tkr. Trenden med vikande barnantal håller i sig. Sett till delår2 har utvecklingen för enheterna försämrats. Många av förskolorna redovisar ändå en budget i balans eller ett mindre underskott, men det finns några enheter som sticker ut och prognostiserar större underskott, vilka kommenteras nedan

Asker/Hampetorp/Kilsmo resultat är ett underskott på -1 881 tkr. Området har inte haft fulla förskolor men har haft en något högre bemanning då man har haft svårigheter att få vikarier när någon från personalen är frånvarande. Två av förskolorna är enavdelningsförskolor och behöver därför ha en högre personaltäthet för att täcka förskolans öppettider. Det ekonomiska resultatet blev sämre än prognostiserat på grund av högre personalkostnader samt övriga kostnader än man räknat med. De har även behövt stärka upp med personal på en förskola där det finns barn i behov av särskilt stöd.

Adolfsberg/Glomma/Leklustans resultat är ett underskott på -2 211 tkr. De har haft många barn i behov i verksamheterna vilket krävt fler resurser. De har även haft en hög andel sjukfrånvaro i alla verksamheterna vilket medfört att man varit tvungen att öka grundbemanningen. De har även haft ökade städkostnader på ca 450 tkr då de belastats med kostnader för både sin egen långtidssjukskrivna lokalvårdare såväl som kostnad för städtjänster utom avtal. Detta i kombination med att man varit tvungen att öka bemanningen för att täcka ramtider under dagen har försämrat resultatet. Adolfsbergs förskola kommer från och med 2024 få en egen budget eftersom rektorsområdet delas upp.

Almby/Södra gården/Ekebergabacken resultat är ett underskott på -2 607 tkr. Förskolan Ekebergabacken har tappat barn och de har därmed minskat verksamheten med en avdelning, dock finns ett visst eftersläp i besparingen under anpassningsperioden. Resterande förskolor har varit fulltaliga under året. Verksamheten har fortsatt barn i behov av särskilt stöd och de har inne flera extra resurser för att bemöta dessa behov. En till bidragande faktor till underskottet är verksamheten har två rektorer och en högre meddelön för sin pedagogiska personal. Till skillnad från tidigare år har verksamheten inte kunnat samarbeta med andra förskolor kring sommarbemanning och har därmed även haft högre vikariekostnader. Ekebergabackens förskola kommer från och med 2024 bli en egen budget.

Björkhaga resultat är ett underskott på -1 381 tkr. Barnantalet har minskat under hösten men eftersom barnen i verksamheterna har långa vistelsetider har de inte haft möjlighet att minska personalorganisationen. Det försämrade resultatet beror dock främst på att verksamheten haft ökade personalkostnader i och med att de tagit in extra resurser för barn med stödbehov.

Blåmesen/Fasanen/Strömstaren resultat är ett underskott på -1 423 tkr. Hela området har tappat många barn till hösten och de har minskat personalorganisationen genom att inte ersätta vakanser. Personalorganisationen är dock fortfarande stor relativt till höstens barnantal men i och med att de fortfarande har barn i behov i verksamheterna så har de haft behov att stärka upp med resurser.

Byggklossen/Gunghästen/Silva resultat är ett underskott på -1 783 tkr. Barnantalet för höstterminen blev lägre än prognostiserat och omställningsarbetet som verksamheten därmed genomförde hann inte ge tillräckligt positiv ekonomisk effekt. Trots att de påbörjade arbete med att anpassa personal efter barnantalet så har de fortfarande haft höga personalkostnader relativt till barnantalet på förskolorna. Delar av den högre

bemanningen berodde även på att de haft extra resurser för barn i behov av särskilt stöd. Verksamheten har motat underskottet något genom att stoppa planerade inköp.

Författaren/Skogsglantan resultat är ett underskott på -1 431 tkr. Hela Vivallaområdet har tappat väldigt många barn och även på Rektorsområdet Författaren och Skogsglantan har barnantalet varit lägre än tidigare prognostiserat. Trots det lägre barnantalet kan de i dagsläget inte minska på personal pga många barn i behov av särskilt stöd. De har i stället valt att se över hur de tar in vikarier vid frånvaro, något som resulterat i att de sparar in på personalkostnader under våren.

Heimdals/Beckasinen resultat är ett underskott på -1 277 tkr. På Beckasinenens förskola har barnantalet varit fortsatt lågt och verksamheten har anpassat bemanningen utefter detta. Ett omställningsarbete på Heimdals förskola är startat och trots att förskolan är full bedömer man kunna minska befintlig personalorganisation. I båda verksamheterna finns extra resurser för barn i behov av särskilt stöd.

Hovsta resultat är ett underskott på -1 107 tkr. Verksamheten har tappat fler barn än förväntat under hösten vilket har minskat intäkterna. Verksamheten har även haft högre personalkostnader än de räknat med då de har haft barn med stödbehov samt en personalfrånvaro som medfört att de behövt ta in vikarier.

Norrby resultat är ett underskott på -2 017 tkr. Rektorsområdet tappade många barn till höstterminen och ett motsvarande omställningsarbete, utifrån det prognostiserade tappet, genomfördes. Dock blev barnantalet än lägre än prognostiserat. Ett omställningsarbete är påbörjat och de har även försökt spara in på vissa delar av driften för att minska underskottet något. Området har även haft många barn i behov i verksamheterna och motsvarande extra resurser vilket medförde ökade kostnader.

St.Mellösa/Odensbacken resultat är ett underskott på -1 175 tkr. Området har tappat många barn till hösten men eftersom man varit tvungen att förlänga personal över sommaren för att klara sommarverksamheten har dessa blivit inkonverterade och det skulle krävas ett omställningsarbete för att anpassa personal utifrån barnantalet. Det har man valt att inte göra då man har en hög frånvaro hos personalen och man har svårt att få in vikarier. Man har även många barn i behov och därför ett antal resurser vilket också ökar kostnaderna.

Tybblelund resultat är ett underskott på -1 058 tkr. Rektorsområdet tappade många barn till höstterminen och ett motsvarande omställningsarbete, utifrån det prognostiserade tappet, genomfördes. Dock blev barnantalet än lägre än prognostiserat och man valde då att inte starta ett ytterligare omställningsarbete.

Varberga förskolor (intraprenad) resultat är ett underskott på -3 397 tkr. Årets underskott är högre än tidigare år vilket beror på att man har ca 25 resurser inne utöver grundbemanningen för barn i behov under våren. Man har även anställt en extra specialpedagog för att möta det ökade behovet. Man planerade att minska på antalet vikarier under hösten men man har inte kunnat göra det då behovet kvarställt. Det försämrade resultatet sedan delår 2 beror också på att man fått minskade intäkter jämfört med vad man räknade med.

Förskola på obekvämtid är anslagsfinansierad och resultat är ett underskott på ca -100 tkr. Underskottet beror på att man under våren haft högre personalkostnader än man räknat med.

Förvaltningsgemensamma kostnader och bemanning finansieras via ramavdrag från resursfördelningsmodellerna och utfallet är en negativ budgetavvikelse med -468 tkr. Underskottet beror delvis på ökade kostnader för både företagshälsovård samt friskvård än vad som hade avsatts i budget.

Planeringsreserven beslutades av nämnden att användas till kostnadsersättningar för nämndmedlemmarna för verksamhetsbesök på förskolor och pedagogisk omsorg. Av planeringsreserven har endast ca 15 tkr förbrukats till denna politiska prioritering.

Förskolenämnden är anslagsfinansierad och redovisar en negativ budgetavvikelse med 772 tkr som beror på ökade arvoden till nämndens ledamöter.

Intraprenaderna inom förskolan redovisar sammantaget ett underskott på -5 870 tkr vilket innebär att några kommer behöva använda sig av sitt ackumulerade resultat från tidigare år för att klara budgeten.

Kommunövergripande ansvar prognostiserar med ett överskott på 24 067 tkr. Vilket dels är kopplat till förskolornas hyreskostnader och dels ökade intäkter i form av barnomsorgsavgifter. Lokalkostnaderna tillhör sedan årsskiftet Förskolenämnden. För 2023 går att se generella indexökningar på närmare 11%. Utöver detta så påverkas även kostnaderna av nybyggnationer och re-investeringar under året. I budget är det räknat på helårseffekt på dessa kostnadsökningar varför utfallet visar en positiv avvikelse för hyreskostnaderna.

En positiv avvikelse under det kommunövergripande ansvaret är även kopplad till en viss minskning i volymer jämfört med motsvarande period förra året. Detta får en ekonomisk positiv effekt för Förskolenämnden då resursfördelningsmodellen sedan årsskiftet tillhör nämnden.

4.2 Intäcks- och kostnadsutveckling

Förskolenämnd Bruttoredovisning - kostnader/intäkter Belopp i tkr	Boklut 2022	Utfall jan-dec 2023	Budget- ram 2023	Återstår av budgetram /intäktsram	Förbrukat %	Budget avvikelse
Kostnader						
Kapitalkostnader/inköp inventarier	-1 055 827	-1 080 430	-1 095 767	15 338	99%	15 338
Personalkostnader	-802 606	-863 953	-849 968	-13 985	102%	-13 985
Lokalhyror	-161 250	-174 564	-176 795	2 231	99%	2 231
Entreprenad/fastighetskostnader m.m.	-73 988	-76 594	-74 492	-2 102	103%	-2 102
Övriga kostnader	-23 671	-23 676	-26 039	2 362	91%	2 362
Summa kostnader	-2 117 342	-2 219 216	-2 223 060	3 844	100%	3 844
Summa intäkter	1 011 385	1 048 462	1 051 845	3 383	100%	3 383
Nettokostnad	-1 105 957	-1 170 754	-1 171 216	7 227	100%	462
Varav intraprenader						-5 870
Budgetavvikelse exkl. intraprenaderna						6 331

Kapitalkostnader och inköp inventarier visar en rejäl positiv utveckling. Här ligger den volympott som finns i nämnden för att hantera svängningar i barnantal. Men då barnantalet inte har någon påverkan på budgetramen innebär utvecklingen med ett minskat antal barn i verksamheten att volympotten lämnas till större delen orörd. Personalkostnaderna ökar jämfört med 2022, förändringen kan förklaras av den demografiska utvecklingen och en utmaning i att anpassa verksamheten med ett minskat barnantal.

4.4 Investeringar

Förskolenämnd Bokslut december 2023 Belopp i tkr	Utfall jan-dec 2023	Budget- ram 2023	Förbrukat %	Budget avvikelse
Förskola				
Adolfsberg	-36	-100	36%	-64
Skeppet/Skutan	-95	-95	100%	0
Fsk Marieberg	0	-50	0%	-50
Glomman/Leklustan	-11	-98	11%	-87
Mosjö/Törsjö fsk	0	0	0%	0
Heimdal/Beckasinen	0	0	0%	0
Almby/Södra G/Ekebergabacken	-51	-63	81%	-12
Näsby/Fiskgiusen	0	0	0%	0
Tybblelunds förskola	-59	0	0%	59
Ekebergabacken	-98	-100	98%	-2
Vingen/Stallbacken/Fåraherden	-105	-100	105%	5
Klätterträdet	-638	-700	91%	-62
Fsk Äventyr Gåsapig	0	0	0%	0
Fsk Tybble Lavend Galaxen	0	0	0%	0
Fsk Ekäng Lergök Kryddgård	0	-50	0%	-50
Fsk Gunghästen, Byggklossen, Silvan	0	0	0%	0
Wadköping/Junibacken/Fridensberg	0	-50	0%	-50
Allegården/kristinaskolans fsk	-42	-100	42%	-58
Villekulla	-170	-200	85%	-30
Österängen/Kameleonten	0	-550	0%	-550
Ringblomman/Rinkaby/lillkyrka	0	0	0%	0
Oskarstorget/Alnängarna	0	-100	0%	-100
Fsk Rynningeåsen/Mejeriet	0	0	0%	0
Kårstaängen/Kullen/Skogsbrynet/Kastanjen	-11	-60	18%	-49
Ervalla/Grönvallska/Järle	-118	-200	59%	-82
Förf/Skogsgl	0	-75	0%	-75
Musikanten/Ökna	-19	-70	28%	-51
Kastanjeg/Almg/Sagogården	-112	-50	224%	62
Ädelstenen/Änglagård/Nybacken	-61	-100	61%	-39
Björkhaga/Karlslund/Solskenet	0	-150	0%	-150
Försk Blåmesen/Fasanen	0	0	0%	0
Lars Wivallius/Larsgården/Sagan/Lillstugan	0	0	0%	0
Garphyttan/Sörgården	-35	-115	30%	-80
Vintrosa/Latorp	-310	-340	91%	-30
Utforskaren/Backagård/Per Andersgården/Frukt	-262	-370	71%	-108
Asker/Klockargården/Sottemgården/Sjögården	0	-300	0%	-300
Förskolenämnd	0	-369	0%	-369
Vaktmästarorg	-51	-51	100%	0
Gemensamt	0	0	0%	0
Förskola totalt	-2 283	-4 606	50%	-2 323
Förskola intraprenad				
Hästskon/Norrstjärnan	0	0	0%	0
Lillån/Regnbågen/Bettorp/Klockarängen/Klöverä	-109	-110	99%	-1
Emil/Emilia/Fantasia/Opalen/Hasselmusen/Blå	-28	0	0%	28
Satelliten/Kuben/Murgården/Vintergatan/Tussila	-88	0	0%	88
Brolyckan/Buket/Marklyckan/Lagan/Leklunden	-95	-200	48%	-105
Förskola intraprenad	-321	-310	103%	11
Totalt	-2 604	-4 916	53%	-2 312

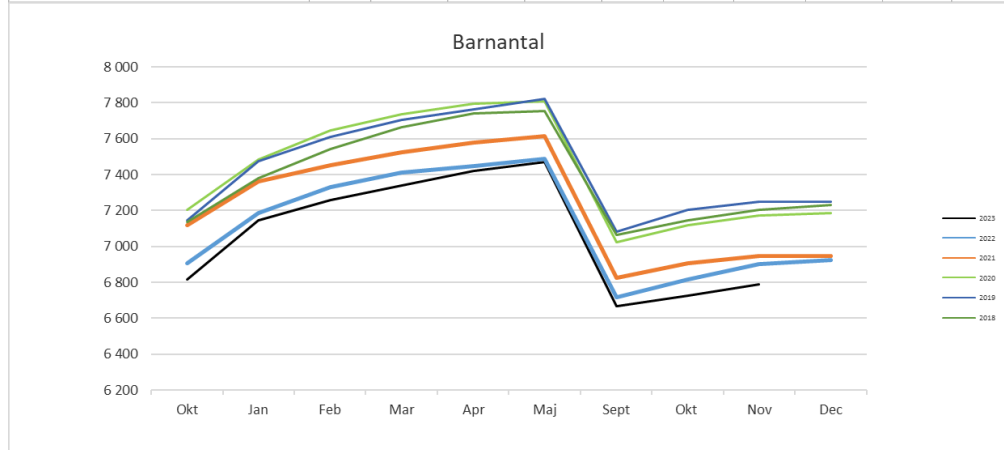
5. Fem år i sammandrag

		Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Befolkning						
Antal invånare, Örebro kommun	Totalt	156 381	156 987	158 057	159 050	160 138
	Kvinnor	78 785	79 114	79 669	80 129	80 636
	Män	77 596	77 873	78 388	78 921	79 502
Förskoleverksamhet						
Antal barn i kommunal förskola		7 198	7 118	6 905	6 804	6708
- flickor		3 403	3 431	3 306	3 319	3309
- pojkar		3 795	3 687	3 599	3 485	3399
Antal barn i fristående förskola		1 073	1 032	1 078	1 006	996
- flickor		509	504	535	469	490
- pojkar		564	528	543	537	506
Anställda						
Sjukfrånvaro i % av arbetstid		7,1	9,0	8,9	8,7	8,0
- kvinnor		7,2	9,1	9,0	8,9	8,1
- män		4,8	8,3	6,5	5,8	5,9
Förskolläraryrket , inskrivna barn/heltidstjänster med förskolläraryrkeslegitimation, kommunal regi, antal barn/årsarbetare		12,0	12,0	12,1	Oförändrat	*
Personaltäthet , inskrivna barn/årsarbetare, kommunal regi, antal		5,4	5,5	5,3	5,2	*
Ekonomi						
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)		0,4	0,6	-0,1	-0,1	**
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn		151 939	153 228	157 504	163 563	**
Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn		25 608	26 370	27 482	28 616	**
Organisationsutveckling						
Antal intraprenader		6	5	5	5	5
* Nationellt sammanställd statistik hämtas från SCB våren 2024.						
** Hämtas ur Kolada i april 2024.						

6. Bilagor

Bilaga 1, Utfall barnantal 2023

Förskolenämnd Barnantal 2023	Utfall antal barn									
	22-10-15	23-01-15	23-02-15	23-03-15	23-04-15	23-05-15	23-09-15	23-10-15	23-11-15	23-12-15
Förskola										
Adolfsberg/Glomma/Leklustan	273	291	306	311	316	316	273	272	275	275
Skeppet/Skutan	152	156	157	157	159	160	154	154	156	156
Marieberg	143	148	154	160	162	163	147	149	149	149
Mosjö/Törsjö	136	140	145	145	148	149	138	140	143	143
Älmby/Södra Gärd/Ekebergaback	214	218	222	226	228	228	202	203	208	208
Näsby/Fiskgusén	142	153	156	159	162	161	145	149	152	152
Tybblelund	130	152	163	167	170	170	110	111	111	116
Heimdal/Beckasinen	160	163	164	164	164	164	152	156	155	156
Vingen/Stallbacken/Fåraherden	149	167	174	176	176	180	142	141	143	143
Klätträdet							23	25	28	28
Äventyret/Gåsapigan	146	145	146	147	147	147	146	146	147	148
Tybble/Lavendel/Galaxen	146	152	151	150	151	151	131	130	131	131
Ekäng/Lergök/Kyddgård	188	187	189	189	189	191	189	190	190	190
Byggklossen/Gunghästen/Silva	194	205	211	219	223	227	186	183	186	190
Öster 1	141	142	144	145	146	146	137	138	138	139
Söder	141	143	148	149	150	151	141	140	141	141
Norr 2	134	135	134	134	141	141	132	134	134	134
Öster 2	115	118	120	119	122	122	112	111	114	113
Gianshammar	183	206	208	208	210	210	186	190	193	193
Oskarstorget/Älmängarna	114	134	134	133	134	132	119	120	121	123
Ryningeåsen/Mejeriet	157	160	161	161	166	166	158	156	157	158
Hovsta förskolor	239	255	252	257	260	263	221	226	230	232
Dyta	108	114	116	117	118	118	113	118	118	118
Författaren/Skogsglätten	113	117	118	120	122	124	109	112	115	118
Hällon/Musik/Ökna	132	130	133	138	141	139	129	127	126	126
Kastanjeg/Älmg/Sagog	156	167	171	178	177	184	149	154	157	158
Lundby	129	134	139	140	141	144	140	140	140	138
Björkhaga	163	172	176	179	180	182	167	167	169	168
Blåmesen/Fasanen/Strömstaren	150	153	150	151	152	152	129	131	130	130
Lars Wivallius	161	172	171	173	175	182	164	170	172	171
Garphyttan	153	154	159	162	163	163	141	141	142	141
Vintrosa/Latorp	171	170	172	175	175	176	160	163	165	165
St.M/Odensbacken	204	205	206	205	205	205	176	177	180	180
Åsker/Hampe/Kilsmo	81	85	86	85	85	86	79	81	82	83
Förskola totalt	5 118	5 343	5 436	5 499	5 558	5 593	5 000	5 045	5 098	5 114
Norbby förskolor (intraprenad)	231	250	255	262	263	264	210	209	210	209
Lillån (intraprenad)	362	381	390	396	402	407	362	371	374	375
Varberga (intraprenad)	430	461	463	465	471	473	423	428	432	433
Rosta förskolor (intraprenad)	226	241	246	251	256	256	216	214	219	219
Förskolor Väster (intraprenad)	449	467	468	468	472	476	454	458	457	458
Förskola intraprenad	1 698	1 800	1 822	1 842	1 864	1 876	1 665	1 680	1 692	1 694
TOTALT	6 816	7 143	7 258	7 341	7 422	7 469	6 665	6 725	6 790	6 808

Bilaga 2 Intraprenadernas ackumulerade resultat

Intraprenader Förskolenämnd	Ack. resultat	Budget avvikelse	Förbrukat Ack res.	Nytt underskott	Nytt överskott	Nytt ack. resultat	Maximalt ack. res. 7%	Ingående ack.res 2022
Norrby förskolor	2 059	-2 017	-2 017			42	1 929	42
Förskolor Lillån	3 297	-172	-172			3 125	3 454	3 125
Förskolor Varberga	3 586	-3 397	-3 397			189	3 763	189
Rosta - förskola	1 900	122			122	2 022	1 970	1 970
Förskolor Väster	3 542	-406	-406			3 136	3 872	3 136
Summa intraprenader Förskolenämnd	14 384	-5 870	-5 992	0	122	8 514	14 987	8 462

Intraprenader överförda resultat	
Ingående ackumulerat resultat	14 384
lanspråktagande av ack resultat intraprenader	-5 992
Nya underskott	0
Nya överskott	122
Utgående ackumulerat resultat	8 514

Bilaga 3 Sammanfattning av nämndens måluppfyllelse

Denna sammanfattning omfattar de strategiska mål som fullmäktige angett att Förskolenämnden ska bidra till.

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
1.1 Förskolenämnden ska ha en budget i balans.	Uppfylls	Förskolenämndens bokslut för 2023 visar på ett resultat med budget i balans. Förskolorna har under året arbetat med att anpassa sina verksamheter för att kunna hålla en budget i balans under de förutsättningar som funnits med ett minskande barnunderlag och ökade kostnader - samtidigt som både kvalitet och uppdrag enligt skollag och läroplaner säkerställs.
Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö som bidrar till ett hållbart arbetsliv		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
2.1 Tillgången på arbetskraft ska vara säkrad.	Uppfylls	Målen bedöms uppfyllas då majoriteten av valda indikatorers uppnås. Fler andel rektorer har 50 % av sina medarbetare som är förskollärare jämfört med tidigare år, antalet vakansanmälningar har minskat jämfört med tidigare år samt kostnaden för vikarier ligger på en lägre nivå i år jämfört med 2022. De kompetensförsörjningsutmaningar som idag finns med att säkerställa att alla barn får undervisning av legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare kommer fortsätta under överskådlig framtid.

BILAGA 3, ÅRSBERÄTTELSE 2023 - FÖRSKOLENÄMNDEN

		Förskolenämndens arbete med likvärdig bemanning som pågått i några år behöver därmed fortsätta likväl som samarbete med förskollärarytbildningar. Även andra insatser och strategier pågår för att attrahera nya medarbetare, men också för att behålla och utveckla de medarbetare som idag arbetar i förskolorna. Förskolenämnden ser även fortsatt att rekrytering av vikarier och ordinarie personal är svårt till vissa områden, så som exempelvis förskolor på landsbygden.
2.2 Alla medarbetare ska ha en god arbetsmiljö.	Uppfylls	<p>Målen bedöms uppnås. Indikatorerna som utgår ifrån medarbetarenkät och SAM-enkät har båda ökat jämfört med tidigare år och resultat som visar på att medarbetare trivs på sina arbetsplatser. Sjukfrånvaron är fortfarande högre i förskolan jämfört med övriga kommunen, men har sjunkit något jämfört med tidigare år.</p> <p>I Örebro kommuns medarbetarenkät mäts ett så kallat HME-värde (värde för hållbart medarbetarengagemang) vilket även det är en av Förskolenämndens indikatorer. Begreppet ”hållbart” markerar att detta index för medarbetarengagemang fokuserar på organisationens förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på engagemang. Andelen enheter med ett HME-värde på 78-100 inom förskolan blev i år 96 % jämfört med 92 % 2022. Motsvarande värde för Örebro kommun på helhet är 68 %.</p>
2.3 Alla medarbetare ska ha förutsättningar att utföra sitt uppdrag och utveckla sin kompetens.	Uppfylls ej	Förskolenämnden anser att målet ej är uppfyllt för 2023 eftersom endast en av tre indikatorer når sitt målvärde för 2023. Arbetet med introduktion har exempelvis inte gett utslag i Onboardingenkäten. Ett antal utbildningsinsatser har påbörjats under året som kommer ge effekter kommande år, bland annat att barnskötare validerar sig för att få förskollärarexamen och projektet om yrkessvenska påbörjats där även

		bemanningsenheten involverats för att kompetensutveckla både vikarier och tillsvidareanställd personal i svenska.
Strategiskt mål 3: Alla elever ska nå kunskapsmålen i skolan		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
3.1 I förskolan möter alla barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger dem goda möjligheter att leka, lära och utvecklas och som förbereder dem för fortsatt utbildning.	Uppfylls	Förskolenämnden anser att målet är uppfyllt för 2023 då utvalda indikatorer behåller sitt målvärde eller får ett liknande värde jämfört med föregående år. Deltagandet i förskolan är högt i Örebro kommun med 98% av alla barn i åldrarna 3-5 år som är inskrivna som minst 15 timmars-barn. Det innebär goda förutsättningar för att många av Örebro kommuns barn ska kunna ta del av utbildningen inom förskola. Örebro kommun har haft ett målmedvetet arbete med att ha en uppsökande del för att kunna nå ut om information och erbjudande av förskola för alla.
3.2 Alla barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.	Uppfylls ej	Förskolenämnden satte i verksamhetsplanen inga indikatorer vad gäller målet. Nämnden ser dock att det finns stora behov av fortsatt arbete kopplat till språkutveckling i svenska, vilket också är något som lyfts vid kartläggning av förskolornas arbete med språkutveckling samt i förskolornas egna kvalitetsrapporter. Arbete med detta område behöver därför fortsätta över tid. Det finns ett ökat behov av särskilt stöd för barn som går i förskolan kopplat till språk och språkutveckling. Det handlar både om samverkan med professioner utanför förskolans organisation för att till exempel få kontakt med logoped eller kurator för att stötta barn och vårdnadshavare på förskolan, men även språkkunskaper hos personalen. Kompetenshöjande insatser om åldersadekvat språkutveckling hos barn

BILAGA 3, ÅRSBERÄTTELSE 2023 - FÖRSKOLENÄMNDEN

		för och språkutvecklande arbete behöver fortsatt genomföras.
Strategiskt mål 4: Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
4.1 Alla barn möter en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.	Uppfylls	Målet bedöms uppnås då utvalda indikatorer behåller sitt målvärde eller får ett liknande värde jämfört med föregående år. I årets brukarundersökning ses fortfarande vårdnadshavares positiva upplevelse av trygghet som det mest framträdande resultatet. Arbetet med att skapa en trygg lärmiljö behöver dock ständigt fortgå och uppehållas. För att säkerställa likvärdighet och stötta kunskapsutbyte behöver den centrala trygghetsgruppens arbete fortgå.
Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
5.1 Förskolan ska ha ett systematiskt trygghetsarbete	Uppfylls	Målet bedöms som uppnått. Ett gott arbete pågår i förskolorna kopplat till trygghetsarbete, däremot krävs ytterligare arbete för att alla förskolor ska ha ett likvärdigt systematiskt trygghetsarbete. Under året har Förskolenämnden valt att ha just arbetet med kränkande behandling som tillsynsområde för intern kontroll. Det är utifrån att nämnden identifierat området som ett viktigt område samt att det uppmärksammas en minskning av andelen anmälda kränkningar. Förskole-

		<p>och grundskoleförvaltningen har bedömt att området har vissa brister. Med anledning av resultatet för tillsynen föreslås därför följande åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förskole- och grundskoleförvaltningen genomför kompetenshöjande insatser för att tydliggöra hur förskolor ska hantera misstänkta kränkningar. Förslagsvis sker detta i samarbete med förvaltningens trygghetsgrupp. • Förskole- och grundskoleförvaltningen förtydligar vart rektorer kan vända sig vid frågor om arbetet med kränkande behandling såväl utifrån juridiska- som frågor om dokumentation i stödsystem.
Strategiskt mål 8: Örebro kommun ska förebygga och motverka utanförskap, psykisk ohälsa och social utsatthet		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
8.1 Förskolan ska ha en likvärdig barnhälsa som främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande.	Uppfylls	<p>I Örebro kommun finns beslut om en barnhälsa ska finnas inom förskolan. Varje kommunal förskola har tillgång till ett barnhälsoteam som ska arbeta med att främja hälsa hos alla barn. Barnhälsoteamet inom förskolan består av rektor i förskolan, specialpedagog, kurator och psykolog. Förskolornas barnhälsoteam arbetar sedan i sin tur i samverkan med barnavårdscentralerna (BVC) och i vissa fall familjecentralerna. Från regionens håll samverkar professioner från BVC (barnavårdscentral) som läkare, sjuksköterska och psykolog med förskolans barnhälsoteam. Eftersom de medicinska professionerna finns i Region Örebro läns organisation gör att en fungerande samverkan viktig. Förskolenämnden erfar dock att samverkan med Region Örebro län inte alltid fungerar väl i den utsträckning som vore önskvärd.</p>

Strategiskt mål 9: Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
<p>9.1 Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet.</p> <p>Medarbetares förutsättningar för att utföra sitt uppdrag en av de största faktorerna vad gäller kvalitet i verksamhetens uppdrag undervisning och omsorg. Detta beskrivs närmare i avsnitten under målen kopplade till de strategiska områdena <i>Lärande, utbildning och arbetsmarknad</i> samt i <i>Så styr vi Örebro</i> (Attraktiv arbetsgivare.)</p>	Uppfylls	<p>Indikatorernas målvärde nås för indikatorerna, då utfallet blev samma jämfört mot från föregående år. Brukarenkäten genomfördes under våren och gick ut till vårdnadshavare för barn i åldrarna 2-5 år med plats i kommunal förskola. Svarsfrekvensen ökade i år till 47 % från 42 % 2022. Drygt 2800 personer besvarade enkäten i år jämfört med 3030 personer 2022.</p> <p>En indikator på kvalitet och vårdnadshavares nöjdhet med förskolan är att granska antalet inkomna synpunkter och klagomål. Under året har totalt 38 synpunkter inkommit, ett lågt antal med tanke på antalet kommunala förskolor i kommunen, 115 st. Antalet klagomål ligger i linje med tidigare år. Synpunkterna har handlat om flera olika ämnen där lokaler (10 st) och undervisningens utformning och innehåll (8 st) har varit de ämnen som förekommit mest frekvent.</p> <p>Att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har varit ett fortsatt fokus under året. Att mäta kvalitet i en verksamhet som förskolan där resultat inte mäts på individnivå är utmanande. I mars fick Förskolenämnden den revisionsrapport av det systematiska kvalitetsarbetet som genomfördes av kommunrevisionen under 2022. Revisionen anger att Förskolenämnden över tid genomfört förbättringar av sitt systematiska kvalitetsarbete och att nämnden har en god uppföljning och systematik i sitt kvalitetsarbete. Även att de underlag som nämnden fattar sina beslut efter grundas på analyser från förvaltning och verksamhet. Arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet kvarstår dock, bland annat att utveckla rektorers och medarbetares analysförmåga.</p>

		Förskolenämnden ansvarar enligt reglemente även för att utöva tillsyn över fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Sammantaget visar utförd tillsyn att ett gott arbete pågår i de fristående verksamheterna. Vid förelägganden har det främst handlat om behov av komplettering av dokumentation och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och huvudmannanivå.
Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
		Förskolenämnden arbetar med målet genom nämndmål kopplade till KF-mål 4: <i>Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero</i> och KF-mål 5: <i>Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling.</i>
Strategiskt mål 11: Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
		Förskolenämnden arbetar med detta genom mål kopplade till de strategiska målen inom områdena <i>Lärande, utbildning och arbetsmarknad</i> samt i <i>Så styr vi Örebro</i> samt genom samarbeten med andra nämnder och aktörer.

BILAGA 3, ÅRSBERÄTTELSE 2023 - FÖRSKOLENÄMNDEN

Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
16.1 Förskolenämndens energiförbrukning ska minska.	Går ej att ange.	Förskolenämnden har inte satt en indikator kopplat till detta mål då besked getts att elanvändning inte kan brytas ner till respektive förvaltning och användare. Det är därför omöjligt att säga om målet uppfyllts eller ej.